

Medelingen

VOOR EN DOOR ALLE WERKERS VAN K.Z.M. EN G.M.E. - BUDEL

Resultaten over 1966

Traditiegetrouw heeft de Heer Delhaise ook dit jaar voor Ondernemingsraad en groepen employés een uiteenzetting gegeven over de resultaten van het afgelopen jaar.

Daar, in verband met de opname van onze maatschappij in het K.Z.K.-concern, de resultaten van de Kempensche niet meer afzonderlijk in pers en jaarverslag bekend kunnen worden gemaakt, volgt hier een resumé over hetgeen de Heer Delhaise over het jaar 1966 heeft medegedeeld.

De opneming in het K.Z.K.-concern is van het allergrootste belang geweest, juist in deze tijd, nu de concurrentie steeds heviger wordt. De grote plannen (electrolyse) van onze maatschappij, die in een vergevorderd stadium verkeren, vragen zulke grote bedragen, dat verzevenlijking hiervan door de Kempensche in haar oude vorm niet meer te dragen zou zijn. De plezierige samenwerking met de K.Z.K., tot heden ondervonden, geeft een goed vertrouwen in de toekomst van onze bedrijven.

Het jaar 1966, al bereikte het niet de hoogte van 1965, is zonder meer een goed jaar geweest.

De winst — vóór aftrek van diverse aanvullende afschrijvingen — daalde van fl. 7.315.000 in 1965 tot rond fl. 5.000.000 in 1966.

Rekening houdend met de flinke prijsdaling van het blokzink is dit toch nog een alleszins bevredigend resultaat.

De aanvullende afschrijvingen, die nodig waren omdat de fiscale afschrijvingen niet toereikend zijn, beliepen over beide jaren samen fl. 5.919.000. De produktie van blokzink en zwavelzuur bleef nagenoeg onveranderd, terwijl die van het bladzink en cadmium, zonder tot rekordhoogten te komen, stegen.

Helaas moesten we vernemen dat de verkoop van zink over de hele wereld beneden de verwachtingen is gebleven, in verband waarmee de produktie van onze maatschappij vanaf 1 november 1966 met 10% moest worden ingekrompen.

Door de reeds gesignaleerde daling van de blokzinkprijs liep de totale produktiewaarde van alle gemaakte produkten met ruim 5% terug.

Interessant was het ook te horen, dat de produktiviteit per werknemer opnieuw steeg en wel met 7%.

Dit is voor een deel te danken aan de aanhoudende inspanning van de werknemers, doch voor het grootste deel aan de uitgaven die ieder jaar opnieuw gedaan worden om tot een hogere efficiëntie te komen. Overigens is deze stijging ook dringend geboden ter dekking van de steeds oplopende produktiekosten, waarvan de lonen wel de belangrijkste zijn.

Ondanks dat de personeelssterkte opnieuw daalde (ca. 4%) stegen de loonkosten met ruim 5%.

Het aan het personeel in 1966 over 1965 uitgekeerde winstaandeel steeg van 269 duizend in het vorige jaar tot 311 duizend.

Als kostenbesparend kon ook de daling van het aantal ziekte- en ongeveldagen gesignaleerd worden.

Aan 't slot van zijn zeer gewaardeerde inleiding gaf de Heer Delhaise nog een korte terugblik over de resultaten van onze bedrijven over een reeks van achter ons liggende jaren.

Wij stippen hieruit graag het volgende aan:

Voor investeringen werd na de 2e wereldoorlog een bedrag uitgegeven van bijna 50 miljoen.

Over een reeks van 14 jaren werd van de uitgekeerde winst bijna 24% aan het personeel betaald.

Dank zij de gebruikmaking, vanaf 1959, van het systeem Overpelt kon de produktie blokzink, mede dank zij een veel lager zinkverlies, per overdag met ca. 23% stijgen.

De totale personeelssterkte daalde van 1.229 eind 1965 tot 781 eind 1966,

dat is met ruim 36%.

Het was al met al weer een interessante inleiding. Opnieuw bleek hoe gezond onze maatschappij is en steeds met de tijd is meegegaan. En dat ook voor de toekomst — zeker nu in K.Z.K.-verband — een gerechtvaardigde hoop gekoesterd mag worden.

De Heer Delhaise eindigde zijn beschouwing met een woord van oprechte dank voor alle inspanningen en opofferingen, die het personeel zich van hoog tot laag heeft getroost, om te bereiken dat onze fabrieken zich hebben kunnen handhaven en hij hoopte van ganser harte dat het in de toekomst niet anders zal zijn. Geen enkele direktie is in staat om een fabriek te leiden en in goede banen te houden zonder hulp van alle medewerkers, die daarmee naast de belangen van het bedrijf toch ook hun eigen belangen behartigen.

DE JUBILARISSEN VAN 1967

In afwijking van andere jaren zal de officiële viering van de jubilarissen niet in december, maar in september plaats vinden. In deze maand immers viert ook de K.Z.M. haar jubileum: het 75-jarig bestaan! Er is alle reden, om deze feesten te combineren. Op dat moment viert de K.Z.M. haar jubilarissen dus officieel; dan ook worden eventueel de Koninklijke onderscheidingen uitgereikt.



Op 1 juli is de heer Michel van Gils 50 jaar bij ons. Zulke jubilea (van 50 jaar!) zullen wel tot de grote zeldzaamheden gaan behoren. Het verheugt ons daarom des te meer, dat wij er een hebben in ons eigen jubileumjaar. Ook hem zullen we dus officieel huldigen in september met de andere jubilarissen bij het K.Z.M.-jubileum. Dat op de zelf (1 juli) al aandacht aan zijn jubileum wordt besteed door familie en kennissen gunnen we hem van harte De K.Z.M. doet

het dan, traditiegetrouw, in september, „nog eens dunnetjes over!“ Zovast proficiat.

Bij de reeds in het vorige nummer gepubliceerde lijst van jubilarissen mag nog worden toegevoegd Th. J. Lempens, opzichter Zinkovens.

De Ondernemingsraadsleden

I Staffleden	ir. Chr. Dor
II Hoofdemployés	Th. v.d. Heuvel
III Beambten in de zin van de C.A.O.	
a. Administratieve beambten	M. P. Liebregts
b. Technische beambten	F. Wassall
c. Toezichhoudende beambten	L. Cardinaels
IV Handarbeiders	
a. Zinkovens	J. Verkooyen
b. Centrale Gieterij; Mengerij; Bemonstering; Retortenfabriek; Metadu	H. Mennen
c. Werkplaats; Bedrijfsschool; Centr. Mag dst.	J. Bouwels
d. Centrale; Bouwtech. dst.; Alg. dst.; M.T.D.; E.T.D.; S.T.D. en Diversen	J. Verheijden
e. Pletterij	Chr. Brils
f. K.T.O.; Schippers; Beplanting; Hotelkantine	C. Bongers
g. Contact; Naroostring; Wervelovens; Blendebereiding; Kadmium; Alg. Research	M.L.E.de Zwart
h. Zinc-Organon	J. Ras

De vele bliken van belangstelling en medeleven bij het overlijden van mijn man hebben mij goed gedaan.

Ik dank allen, die met dit voor mij zo grote verlies hebben meegevoeld en meegeleefd.

Wed. Gommers-Saes.

VAN DE REDAKTIE

In verband met de speciale inhoud en het pas laat beschikbaar komen van de gegevens is dit nummer later dan we verwacht hadden. Maar het is wel een belangrijk nummer. Overweeg eens, of u het niet bewaren zult, om het nog eens na te kunnen slaan!

De geïnteresseerde ontvangt enige informatie over de resultaten van het afgelopen jaar.

1 juli 1967 is een belangrijke datum. Dan gaan gelden:

- de nieuwe ziekwet;
- de wet op de arbeidsongeschiktheid;
- de werktijdverkorting;
- de 14 daagse loonbetaling;
- de loonsverhoging van 2½%.

Op al deze punten gaan we in; beknopt, maar voldoende voor een eerste informatie en oriëntatie.

Op de achterkant een artikel speciaal voor de volcontinuïens en hun vrouwen!

Wij beloofden de vorige keer dat we zouden uiteenzetten hoe men komt van „bruto naar netto“. In verband met wijzigingen in de loonadministratie zullen we daar even mee wachten. Dit, om verwarring te voorkomen.

Verder zaken, waarvan we hopen, dat we onze lezers er mee van dienst zijn.

Beloonde Ideeën

1ste DEEL

Idee K 658

Door de afsluitpluggen van de regelschuiven te vervangen door een beugelafsluiting zoals men vaak aantreft op de flessen, wordt veel narigheid voorkomen. Het voorstel kwam van de Heer **A. de Rooy**, afdeling Zinkovens. De beloning bedroeg f. 30,—.

Idee K 701

Een goed veiligheidsidee, eveneens ingediend door de Heer **A. de Rooy**, afdeling Zinkovens, betrof het aanbrengen van zandsloten in de CO-leidingen van de Zinkovens. Beloning f. 27,50.

Idee K 772

Het betreft het wijzigen van de niveau- pijp der verdeelkasten aan de Zinkovens en toepassing heeft minder onderhoudskosten tot gevolg. Inzake is de Heer **W. van Deurzen**, afdeling Techn. Dienst Zinkovens. De toegekende beloning bedraagt f. 25,—.

Idee G 774

Dit zeer goede idee werd in eerste instantie beloond met een voorlopige premie van f. 95,— doch bleek na de proeftijd nog zodanig goed te voldoen dat de beloning werd verhoogd tot f. 90,—! Het voorstel kwam van de Heer **J. Mennen**, afdeling Cadmiumfabriek en had betrekking op de gewijzigde bemetseling van de branderuimte in de destillatie-oven van de Cadmiumfabriek waardoor de steeds terugkerende reparatiekosten aanzienlijk werden vermindert.

Idee G 775

Ook dit idee kwam van de Heer **J. Mennen**, afdeling Cadmiumfabriek en was nog raker dan het bovengenoemde! Het betrof het gebruik van een gewijzigde retort, - nodig voor de destillatie in de Cadmiumfabriek -, waardoor minder verlies ontstaat. Hiervoor werd een beloning uitgekeerd van f. 385,—! Een extra gelukwens is hier zeker op zijn plaats!

Idee K 789

Door stukjes roestvrij-stalen buis te lassen aan de meetbuizen van de zinkovens verkreeg men een langere

levensduur van deze meetbuizen en een zodanige besparing dat aan de Heer **W. van Deurzen**, afdeling Techn. Dienst Zinkovens een beloning werd toegekend van f. 50,—.

Idee K 848

Door toepassing van dit voorstel wordt de band van de fijnbandwals in de afdeling Pletterij nu automatisch in de sleuf van de haspel geschoven, hetgeen voorheen moest gebeuren door een extra man. De beloning van f. 345,— bewijst dat de Heer **C. Brils**, van de afdeling Pletterij met dit idee bijzonder goed de roos heeft getroffen. PROFICIAT!

Idee K 851

Doordat voor de nagelfabricage bij de trommeloven even gebruik gemaakt kon worden van oude gietvormen op voorstel van de Heer **Looijmans**, afdeling Mechanische Werkplaats, werd hij hiervoor beloond met een premie van f. 15,—.

Idee K 852

Een kleine wijziging van de afdichtingsplaat van het afvoergat van de trommeloven, ook voorgesteld door de Heer **Looijmans** van de afdeling Mechanische Werkplaats werd bedacht met een beloning van f. 12,50.

Idee K 856

Op voorstel van de Heer **A. Bongaerts** Techn. Dienst Pletterij, werd de druklat van de schaar in de afdeling Pletterij vervangen door een aantal afzonderlijke drukklokjes. Voordien ging bij het knippen van stroken anode-zink de druklat telkens stuk. Het hiervoor toegekende beloningsbedrag is f. 20,—.

Idee K 869

De schraperbuis-einden van de ontladlaadmachines aan de zinkovens kunnen nu gemakkelijk bevestigd worden doordat er sleuven in zijn aangebracht op voorstel van de Heer **A. Niersmans**, onze inmiddels gepensioneerde medewerker uit de Mechanische Werkplaats. f. 97,50 Was de beloning voor dit goed doordacht idee.

Idee K 877

De tijdsbesparing ten gevolge van wachttijd-verkorting van de smeeder in Hal 1 was zodanig dat hiervoor een premie werd uitgekeerd van f. 25,—. Het voorstel werd ingediend door de Heer **J. van Deurzen**, afdeling Smeertechn. Dienst.

Idee K 878

De Heer **J. van Deurzen** werd eveneens beloond voor de op zijn voorstel gewijzigde smerleiding aan de warme turbo's van de zinkovens waardoor een betere smering werd verkregen. Hiervoor werd f. 17,50 toegekend.

Idee K 879

Afschermpalen aan de smeltovens in de Pletterij zullen verhinderen dat er in bepaalde gevallen vloeibaar zink in de kelder stroomt waardoor blokkering van hydraulische apparatuur zou ontstaan. De Heer **A. Bongaerts** van de Techn. Dienst Pletterij ontving voor dit idee f. 12,50.

Idee K 881

Door wijziging van de schraperbuis-oophangasjes aan de ontladmachine kunnen deze bij slijtage voortaan ter plaatse worden vervangen. Hierdoor verkreeg men een aanzienlijke verkorting van vervangingstijd, zodat de Heer **A. Niersmans** (onze gepensioneerde van de afd. Mechanische Werkplaats) hiervoor de mooie premie ontving van f. 97,50.

Idee A 882

Teneinde een snelle lossing van materialen vanaf vrachtwagens in de hand te werken wordt in bepaalde gevallen gebruik gemaakt van kettingen met klemmen om de lasten zodanig te plaatsen dat ze grijpbaar zijn voor de heftruck. Het idee is van de Heer **B. Nouwen**, afdeling Magazijnen en werd beloond met f. 15,—.

Idee K 887

Aan de Heer **P. Hegge** van de afdeling Electrotechn. Dienst werd een beloning uitgekeerd van f. 27,50 voor de volgens zijn idee aangebrachte stekker, kabel en contactdoos aan de hijsmotoren van de laadmachines aan de zinkovens. Hierdoor is het oproepen van een electricien bij storting niet meer vereist.

Idee A 889

Publicatie van aangekochte tijdschriften en boeken zal voortaan plaats hebben in de „Lingot”. De Heer **P. Coenegracht** van het Constructiebureau ontving voor deze tip een premie van f. 12,50.

Idee K 890

De hoge kosten voor nieuwe stijg- en steunpijpen stemde de Heer **A. Bongaerts** van de afdeling Techn. Dienst Pletterij tot nadenken. Het resultaat was een eigen reparatiemethode. Uit proeven bleek deze zodanig mee te vallen dat de ideeënbuscommissie een bedrag van f. 97,50 beschikbaar stelde voor dit goede idee.

Idee A 896

Kunststof onderlegvellen op de tekenborden van de tekenkamers hebben, behalve de voorkeur van de constructeurs, ook nog enige kostenbesparing ten gevolge. De Heer **J. Hakkel** van het Constructiebureau zag zijn voorstel dan ook beloond met f. 12,50.

Idee A 900

Door de aandacht van de Heer **C. Hendrix**, afdeling Laboratorium, is voorkomen dat er het water nutteloos wegloopt bij de spectografie in het Laboratorium. De commissie heeft deze attentie beloond met f. 20,—.

Idee K 901

Teneinde de slijtage aan de zinkpompen, tengevolge van het bij het pompen ontstane zinkschuim in de 80-tons oven in de afdeling Pletterij tegen te gaan, werd in het deksel van de zinkpomp een soort schepgat aangebracht. Hierdoor kan het zinkbad gemakkelijk worden zuiver gemaakt. Aan de Heer **A. Bongaerts**, afdeling Techn. Dienst Pletterij werd voor dit eenvoudig doch goed idee een beloning uitgekeerd van f. 50,—.

Idee K 902

Uit veiligheidsoverweging zal aan de trap bij het bordes aan oven 9 enz. een grijpstang worden aangebracht. De hiervoor toegekende premie bedraagt f. 12,50 en was voor de Heer **W. Teeuwen**, afdeling Zinkovens.

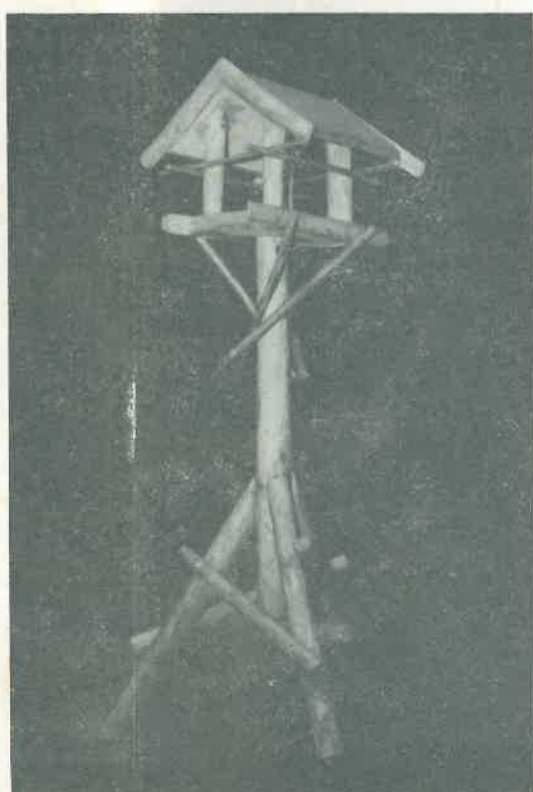
Huis- erf- en tuinverzorging

Het vertonen van een tweetal prachtige propagandafilms over eenvoudige tuinaanleg op de onlangs gehouden voorlichtingsavond inzake tuinaanleg en erfverfraaiing in Dorplein, heeft het streven om voor bepaalde opvat-

tingen aanhangers te winnen, nu reeds met succes bekroond. Overal ziet men verbeteringen. In het moeilijkste gedeelte van ons dorp zijn frappante dingen gebeurd. De uitblinkers onder de groep ent-

housiaste inwoners van Dorplein die dit gedeelte van Budel z'on apart cachet geven, zullen t.z.t. zeker de gelukkige bezitters worden van de vele aanmoedigingsprijzen.

Zie bijgaande foto's



SNIPPERS

27 MEI 1916.

„De regels voor de weg” van de A.N.W.B. Toeristenbond voor Nederland worden, op verzoek, ook gaarne door het Kanton Weert bekend gemaakt voor de gebruikers van trapmotor-rijwielen en automobiels, zowel als van andere rij- en voertuigen en ook de voetgangers en begint haar artikel:

„Wie deez' regels niet betracht wordt in stukken thuis gebracht”.

17 JUNI 1916.

De route Bocholt-Loozen-Budel-Hamont (grintweg) richting naar Beverbeek is geheel afgesloten door stroomdraad.

22 JULI 1916.

Het geluk is niet uit de wereld, maar iedereen heeft het niet, — of de vette baantjes zijn niet voor iedereen weggelegd.

Zo werd vrouw Claesen te Gastel opgedragen het af en toe reinigen van de aldaar onlangs geplaatste brievenbus tegen een salariering van 20 hollandse centen per jaar, met vooruitbetaling van de helft. Met het oog op een mogelijke pensionering, na jarenlange trouwe dienst, wensen we vrouw Claesen dubbel proficiat.

Beloonde Ideeën

2e DEEL

Idee K 903

In combinatie met een ander idee zal een afscherming worden aangebracht om de snaarschijf-aandrijving van de warme turbo's aan de zinkovens. Het idee is ook van de Heer **W. Teeuwen**, afdeling Zinkovens en de uitgekeerde premie bedraagt f. 12,50.

Idee K 908

De besparing door minder storingen tengevolge van de wijziging in hoofdstroomrelais aan roermachines zinkovens was van dien aard dat aan de Heer **A. van Deurzen**, afdeling Electrotechn. Dienst een premie werd uitgekeerd van f. 52,50.

Idee K 911

Wat de Heer **G. Peeters**, afdeling Mechanische Werkplaats presteert om de gietpanwagens van de Centrale Gietrij in conditie te houden is bekend, doch dat hij hiernaast ook nog tijd vindt om wel doordachte ideeën te vinden bewijst de beloning van f. 97,50 voor de volgens zijn idee gewijzigde lagerconstructie der wagens.

Idee K 912

De kabeltrommels van de conditieschermen aan de zinkovens zullen van flenzen worden voorzien zodat de kabels er niet meer kunnen aflopen. De Heer **W. van Deurzen**, afdeling Techn. Dienst Zinkovens ontving voor deze op zijn voorstel aan te brengen wijziging f. 50,—.

Idee K 913

Kortere kabels van de condensatieschermen der zinkovens geven materiaalbesparing, zodat een beloning van f. 22,50 werd uitgekeerd, eveneens aan de Heer **W. van Deurzen**, afdeling Techn. Dienst Zinkovens.

Idee A 914

Eenvoudige kabelbevestigingen voor de schepen werden aangebracht op de oude kraanrails aan de haven, naar aanleiding van het ingezonden idee van de Heer **G. Peeters**, afdeling Mechanische Werkplaats. Beloning f. 20,—.

Idee G 923

Een beetje te vergelijken met het ei van Columbus was het gebruik van een z.g. autoborstel voor water bij het schoonmaken van de decanteurs

in de Cadmiumfabriek. De Heer **W. Boullart** ontving voor deze tip een premie van f. 27,50.

Idee K 928

Door wijziging van de bevestiging en de constructie van de meetbuizen aan de zinkovens is bij verstopping het schoonmaken veel eenvoudiger geworden. De Heer **Z. Marchel** van de afdeling Meettechn. Dienst werd daarom bedacht met f. 20,—.

Idee K 929

De eveneens op voorstel van de Heer **Z. Marchel** zelfgemaakte zuur- en vorstbestendige U-buis manometer voldoen in de praktijk uitstekend. Voor dit leuke idee ontving inzender een beloning van f. 50,—.

Idee G 931

Een driepoot waarop de gietpot in de Cadmiumfabriek geplaatst kan worden is in elk opzicht geschikt bij het gietproces. Een beloning van f. 15,— mocht de Heer **K. Uitenbroek** van de Cadmiumfabriek hiervoor in ontvangst nemen.

Idee K 932

Voor het gemakkelijker schoonkloppen van de middenstijlen in de zinkovens zal een slagen worden aangebracht, zoals de Heer **L. Aegden** van de afdeling Zinkovens voorstelde. Zijn premie bedroeg f. 30,—.

Er werden bovendien 2 voorlopige, 2 aanvullende en 18 aanmoedigingspremies uitgekeerd.

Aanm.: K653; K680; K777; K780; K793; A840; K849; K853; K854; K 855; K857; K868; K870; K871; K875; K876; K915; K935.

Aanv.: K803; K852.

Voorl.: K880; K905.

De verdeling der premies niet in volgorde genoemd was als volgt:

1 x f. 2,50; 4 x f. 5,—; 6 x f. 10,—; 6 x f. 20,—; 4 x f. 25,—; 1 x f. 37,50.

Wij danken alle inzenders voor hun moeite, dus ook degenen die misschien minder gelukkig waren omdat hun voorstel werd afgewezen. Men hopen we de eerstvolgende keer bij de prijswinnaars te mogen aantreffen.

De laadkleppen van de ontladmachines zullen zodanig worden uitgevoerd dat ze minder kwetsbaar zijn. Dit naar aanleiding van het idee K 639 ingestuurd door de Heer **W. J. Bernaerts**, afdeling Werkplaats. De toegekende beloning bedraagt f. 20,—.

Teneinde herhaalde verstoppingen te voorkomen zullen de watersloten onder de verdeelkast aan de zinkovens worden gewijzigd op de manier zoals door de Heer **J. Derickx**, afdeling Zinkovens, voorgesteld in idee K 654. Beloning f. 40,—.

Een leuk voorstel was het maken van een soort inpaktafelijte voor de afdeling Pletterij hetgeen goed voldoet gezien de uitkering van f. 50,— aan de Heer **W. M. Stevens**, afdeling Contactfabriek. (Idee nr. K 713).

Het transporteren van de flessen waterstofperoxyde in de Cadmiumfabriek zal zeker, veiliger gebeuren bij gebruik van het door de Heer **W. Boullart** in idee G 922 voorgestelde wagentje. Inzender ontving als premie f. 15,—.

De moeilijkheden en ergernis bij het openen en sluiten van de dagbunker in de Wervelovens zullen tot het verleden behoren als de schuif zal vervangen zijn door een oude afsluitklok van de electrofilter. De uitkering van f. 25,— voor dit idee G 934 was voor de Heer **M. Heijmans**, afdeling Cadmiumfabriek die we spoedig weer in ons midden hopen te mogen begroeten.

De Heer **H. Lamerikx** van de afdeling Techn. Dienst Pletterij ontving een beloning van f. 50,— voor idee K 937. Op zijn voorstel werd in de kelder bij de gietinstallatie in de Pletterij een laag water gepompt zodat bij het stukgaan van een gietblok het vloeibaar zink als het ware direkt korrelt in het water waardoor het schoonmaken van de kelder veel gemakkelijker kan gebeuren.

Het in details uitgewerkt idee K 940 van de Heer **G. Peeters**, afdeling Me-

chanische Werkplaats verdient de vermelding „uitstekend". Het betrof een wijziging van de stuurinrichting der gietpanwagens in de Centrale Gietrij. Dit idee werd beloond met f. 97,50. Het eerste idee van Zinc-Organon werd ingediend door de Heer **J. Palmans** van Zinc-Organon en betrof een betere controle van de afloop in de opslag tanks. De beloning werd bepaald op f. 15,—.

De ideeënbuscommissie hoopt dat deze eerstgeborene de voorbode zal zijn van een voortdurende reeks van goede ideeën aangaande bovengenoemde fabriek.

De kwetsbare hittebestendige kabels van de turbo-motoren aan de Zinkovens werden voorzien van een stevig jasje in de vorm van pantserkabel. De hiervoor ontstane geschatte besparing aan onderhoud en materiaal was zodanig dat de beloning werd vastgesteld op f. 97,50. Dit eenvoudige doch goed idee werd ingezonden door de Heer **P. Bogers**, afdeling Electrotechnische Dienst.

Voor de volgende ideeën werd een aanmoedigingspremie uitgekeerd:

K 811 - f. 15,—
K 827 - f. 15,—
K 906 - f. 10,—
G 921 - f. 15,—
K 938 - f. 10,—

Wij danken allen voor de moeite die zij zich getroost hebben bij het inzenden van hun ideeën.

Goede ladders,
Goed gebruikt
Geven veiligheid
Bij het werk.

Er zijn ladders,
die rechtstreeks
naar de hemel leiden.

Klachten over schadeverzekering

(Uit de Consumentengids van 5 mei '67)

Een groot aantal schadeverzekeringsmaatschappijen heeft zich in de Unie van Schadeverzekeraars verenigd. Deze Unie heeft een Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf ingesteld. Het doel van deze Raad is „er op toe zien, dat de leden van de Unie van Schadeverzekeraars de goede naam van het schadeverzekeringsbedrijf in stand houden."

De Raad van Toezicht is verdeeld in vijf vaste „kamers" en een kamer ad hoc:

1. een kamer voor de algemene aansprakelijkheids- en aanverwante verzekeringen,
2. een kamer voor de brand- en aanverwante verzekeringen,
3. een kamer voor de motorrijtuigen- en aanverwante verzekeringen,
4. een kamer voor de ongevallen-, ziekte-, invaliditeits- en aanverwante verzekeringen,
5. een kamer voor transport- en aanverwante verzekeringen,
6. een kamer voor verzekeringen die niet onder de eerste vijf kamers ressorteren.

De leden van deze kamers zijn zelf



geen verzekeringsmensen. De voorzitter en vice-voorzitter dienen juristen te zijn. Alle kamers staan momenteel onder voorzitterschap van een jurist, die lid is van het hoogste rechtscollege in ons land, de Hoge Raad der Nederlanden.

Wie een klacht aan het oordeel van de Raad wil onderwerpen, moet de hem bekende feiten zo nauwkeurig mogelijk schriftelijk ter kennis van de Raad brengen. Nadat de Raad kennis heeft genomen van de standpunten van de partijen en eventuele deskundigen heeft gehoord, wordt zijn oordeel neergelegd in een gemotiveerde uitspraak, die wordt toegezonden aan de verzekerde en aan de verzekeraar.

Voor de verzekerde is de uitspraak niet bindend, de weg naar de gewone rechter en/of een in de polis met name genoemde instantie, die belast is met de beslechting van geschillen, blijft voor hem open.

Hoewel er voor de maatschappij geen directe sanctie staat op het niet nakomen, hielden de maatschappijen zich - naar de Unie van Schadeverzekeraars ons verzekerde - tot nu toe steeds aan de uitspraken van de Raad. De Raad doet geen uitspraak omtrent bijvoorbeeld de schuldvraag bij aan-

rijdingen. Geschillen hierover moeten aan de burgerlijke rechter worden voorgelegd. In het algemeen bepaalt de Raad zich ertoe een oordeel te vellen over de vraag in hoeverre de maatschappij „fatsoenlijk" gehandeld heeft.

Vermelden wij nog, dat aan verzekerden voor behandeling van een klacht geen kosten in rekening worden gebracht, dat is het duidelijk, dat het wel eens de moeite waard kan zijn om bij geschillen een klacht in te dienen bij de:

Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf,
J. W. Frisolaan 3,
's-GRAVENHAGE. Tel. 070 - 514111.

MEDEDELING

De mogelijkheid is niet uitgesloten dat na de uitreiking van de te behalen prijzen van de ideeënbus-jubileumwedstrijd in september a.s. blijkt, dat een idee te hoog is beloond doordat er zich complicaties hebben voorgedaan die niet te voorzien waren bij beoordeling van het idee.

Omgekeerd is het ook mogelijk dat een idee te laag beloond blijkt te zijn.

In beide gevallen zijn echter de op het moment van uitreiking der prijzen geldende beloningen bindend voor de eindstand in de wedstrijd.

De Ideeënbuscommissie.

Corrosie kan voorkomen worden

door G. van Vessem, Afd. Directeur Smeeroliën Valvoline Oil Nederl. N.V.

Het overgrote deel der weggebruikers zal vrijwel unaniem van mening zijn, dat het gebruik van zout op de wegen als bestrijdingsmiddel van glad-sneeuw, van harte valt toe te juichen; de drang naar lijfsbehoud is daarvan ongetwijfeld de oorzaak. Daarbij kan echter niet ontkend worden, dat bij deze instemming een ondertoon van bezorgdheid valt te beluisteren, want men weet tevens, dat zout een bepaald onplezierige uitwerking kan hebben op het kostbare vervoermiddel onze auto; zout (en vocht) verwekken nu eenmaal corrosie.

Een volkomen begrijpelijke bezorgdheid derhalve, ofschoon deze bezorgdheid beslist niet op rekening van de aanwezigheid van zout op de wegen geschreven dient te worden; in ons (natte) landje met zijn veelvuldige temperatuurwisselingen (buitenlanders beweren, dat wij vier seizoenen per dag hebben) belaaft het roestspook continu ons kostbaar bezit. En mocht de temperatuur eens een tijdje vrij constant zijn en de lucht droog, dan nog zorgt in de gebieden waar industrie gevestigd is, de luchtverontreiniging er wel voor, dat er corrosie ontstaat. Naar schatting doet corrosie de waarde van het Nederlandse wagenpark jaarlijks met ca. 100 miljoen gulden verminderen.

HOE ONTSTAAT CORROSIE.

Natuurkrachten, als zon, wind, regen, sneeuw, hitte, koude, zeewater, mist, vochtige lucht en corroderende dampen (luchtverontreiniging), zijn altijd doende ons materieel bezit aan te tasten en te vernietigen. De gevolgen van deze vernietiging op grote schaal zijn opvallend genoeg; men ziet ze overal. Corrosie van ferro-metalen geeft oranje of rood oxyde, „roest” genaamd. Corrosie van koper geeft de groene kleur van carbonaat. De witte ontbindende produkten van zink en cadmium zijn even goed corrosie als het roesten van ijzer. Het dof worden van zilver, het zwart worden van



Van ver

nikkel en het witte poeder van aluminium zijn allemaal uitingen van metallurgische ontbinding. In praktisch alle hierboven genoemde voorbeelden wordt de vernietiging van metaal veroorzaakt door de verbinding van deze metalen met zuurstof of kooldioxyde uit de lucht. Men kan dus gevoelig stellen, dat zuurstof de aanstichter is van vele onzer corrosie-problemen. Bij ijzer — om een voor de hand liggend voorbeeld te nemen — kan men de chemische reactie als volgt in woorden uitdrukken:

ijzer + water + zuurstof = roest. Een andere vorm van corrosie, zo mogelijk nog ernstiger dan roesten, vindt plaats, wanneer metalen worden blootgesteld aan zuurdampen (luchtverontreiniging).

Ijzer reageert als volgt op zoutzuur: ijzer + zoutzuur = ijzerchloride. De gevormde metaalzouten reageren op hun beurt op vocht en vormen metalhydraten of hydroxyde, om tenslotte in roest over te gaan.

Een derde voorkomende vorm van corrosie wordt **elektrolytisch** van aard genoemd. Wanneer men ongelijke metalen samenbrengt bij aanwezigheid van vocht en sporen van zuren of logen, leidt deze combinatie tot de vorming van kleine galvanische cellen. Deze uiterst kleine cellen gedragen zich vrijwel op dezelfde wijze als een galvaniseerbad. Een deel van het metaal wordt in de oplossing opgenomen en elders neergeslagen en het aldus ontstane oppervlak is onderhevig aan de werking van zuurstof en vocht. Deze vorm van corrosie wordt gewoonlijk elektrochemische corrosie genoemd.

ROEST GROOTSTE BEDREIGING

Roest vormt dus (en vooral in ons land) de grootste bedreiging voor een redelijke levensduur van onze auto's. Krachtbron en transmissie, kortom het mechanische gedeelte van de moderne auto, is gebouwd om jaren mee te gaan, doch het koetswerk, met zijn zelfdragende chassis-functie, met zijn holle ruimten in de gesloten carrosseriedelen, waarin door temperatuurwisselingen onvermijdelijk condens, dus vocht, ontstaat, wordt van binnenuit langzaam (doch veel sneller dan men zou vermoeden) aangevreten door roest. En zo heeft het er de schijn van, dat deze sluipende corrosie-slijtage in een land als Nederland, waar ziltige winden om en onder de auto waaien en waar de luchtverontreiniging als gevolg van de industrialisatie gestadig toeneemt, onafwendbaar zou zijn. Gelukkig is dat niet zo, want . . .

CORROSIE KAN WORDEN VOORKOMEN!

Toen het Amerikaanse leger, na de tweede wereldoorlog, grote materiaaloverschotten had, die echter met het oog op eventualiteiten geconserveerd dienden te worden, maakte men op grote schaal gebruik van een, door een Amerikaanse oliemaatschappij ontwikkeld anti-corrosiemiddel op minerale oliebasis. Dit middel (Tectyl ge-

heten) laat een droge, elastische en sterk waterverdringende film op het metaal achter en ontleent de roest elke kans. Het is „polair” van aard en dit begrip „polair” kan als volgt (populair) verklaard worden.

Alle metalen hebben een eigen elektrische lading als gevolg van de magnetische krachtlijnen die de wereld omcirkelen. Als metalen gevormd of bewerkt worden en er druk of spanning op wordt uitgeoefend, nemen zij een positieve (+) of negatieve (—) lading aan. Aangenomen wordt, dat moleculen van het polaire type „uitgerukt” of „sigaarvorming” zijn, met aan de ene zijde een positieve en aan de andere zijde een negatieve lading. Deze moleculen worden elektrisch tot het metaal aangetrokken en vormen een zich krachtig vasthechtende, beschermende film op het te beschermen oppervlak.

Aangezien er een grotere mate van aantrekking bestaat tussen de „polaire” tectyl en metaal dan tussen water en metaal, wordt het water (dat

opgeloste zuurstof bevat) van het oppervlak verdrongen vóór het corrosie kan gaan vormen.

Welnu, deze tectyl, product van de Valvoline Oil Company (eerlijkheids-halve moeten wij dit laatste er bij vermelden, omdat er ook nog ander anti-corrosiemiddelen op de markt zijn) werd nadien vrijgegeven voor civiel gebruik en in 1957 in Nederland geïntroduceerd als ondercoating voor automobielen. Sindsdien is het „tectyleren” bij tienduizenden autobezitters een begrip geworden; eens per jaar laten zij hun wagen van onderen met tectyl bespuiten en rijden dan de winter in zonder enige zorg over de invloed van opspattende sneeuw, pek- of regenwater.

Later ging men ook het chroomwerk van de auto beschermen met behulp van dit, in spuitbussen, verpakt anti-roestmiddel.

Van dichtbij

BESCHERMING DOOR EN DOOR (ML-methode).

Toch is de bescherming van uitsluitend de onderzijde van de auto en de binnenzijde der spatshielden niet voldoende om de, ons kostbare vervoermiddel bedreigende, roestduivel volkomen het onderspit te doen delven. In Zweden, waar het autopark nog ernstiger door roest wordt belaagd dan bij ons het geval is, begon de Zweedse Automobiellclub „Motormännens Riksförbund”, ter voorlichting van hun leden te experimenteren met een nieuwe vorm van roestbestrijding. Deze nieuwe methode bestaat daaruit, dat een speciale, dunvloeiende, zich ook aan een vochtige ondergrond vasthechtende en tot in alle hoeken en gaten kruipende tectyl via speciaal geboorde gaten en reeds bestaande openingen óók in de gesloten carrosseriestructuur wordt gespoten. Eén der technici van de Zweedse Automobiellclub, Ir. Sven Laurin, kwam op dit idee en zodoende kreeg deze methode de naam „ML” („M” voor Motormännens en „L” voor Laurin).

De ML-methode is technisch gezien het ei van Columbus, en zijn grote waarde bestaat daarin, dat voor elk type auto een systematische arbeidsoperatie is opgesteld, waarbij twee tectylsoorten, de dikkere „CC” en de dunne „ML” worden gebruikt om de auto op alle plaatsen, waar corrosie zou kunnen optreden, afdoende te beschermen. De „ML”-behandeling bestaat uit vijf verschillende fasen:

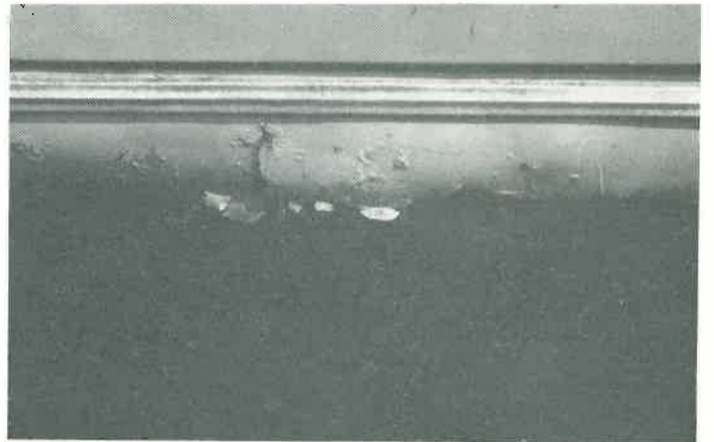
1. de bodem van de carrosserie wordt met tectyl CC bespoten;
2. in alle verborgen hoeken van de onderzijde wordt tectyl CC aangebracht;
3. de binnenzijde van alle holle kokerbalken en plaatconstructies wordt van een genevelde film tectyl ML voorzien;
4. onder de chroomstrips wordt tectyl CC aangebracht;
5. de bodemplaat, alle naden en de binnenzijde der portieren worden met tectyl ML behandeld.

Een aldus bij een nieuwe wagen goed uitgevoerde tectylbeurt geeft een bescherming tegen corrosie gedurende een periode van drie a vier jaar. Men kan deze methode echter ook met succes toepassen op oudere wagen, dank zij de uitzonderlijke hechtings-

eigenschappen van dit produkt; al is er reeds enige roest opgetreden, dan nog biedt het afdoende bescherming, omdat de roest ingekapseld wordt en afgesloten van zuurstof en vocht, waardoor het roest-proces een halt wordt toegeeroepen.

Bij dit alles is het natuurlijk noodzakelijk, dat de ML-methode stipt wordt uitgevoerd en daarom beschikken de garagehouders voor ieder auto-type over de volledige (door de tectylfabrikant in samenwerking met de autofabrikanten en importeurs opgestelde) instructies. In deze handleiding vindt men nauwkeurige aanwijzingen waar men eventueel, zonder afbreuk te doen aan de soliditeit van de carrosseriestructuur, één of meerdere gaatjes moet boren om alle te behandelende plaatsen te bereiken.

Het systeem vindt — mede dank zij de aanbeveling van autofabrikanten en -importeurs — meer en meer ingang, zodat er elke maand méér garagebedrijven bij komen, die tectyl-ML-service verlenen. Zij slaan zodoen-



de de aanval van de roestduivel volledig af. Een voor autobezitters verheugend punt: de prijs van zo'n behandeling valt erg mee. Hij is uiteraard sterk afhankelijk van de te verrichten werkzaamheden, die bij de verschillende merken auto's nogal variëren.

Gloobaal gesproken mag men aannemen, dat voor het uitvoeren van de ML-methode een bedrag berekend wordt, dat tussen de 75 en 125 gulden ligt. Rekening houdende met de schade, die uit roestvorming kan voortvloeien, is dit bedrag een bagatel en — nog even terugkerend op het gevaar van gladde wegen — staat deze (geringe) uitgave niet in verhouding tot de (grote) winst aan veiligheid, die 's winters door het gebruik van zout op de weg wordt bereikt.

SNIPPERS

22 JULI 1916.

Voor de zoveelste maal komt hier thans weer het gemis van een keurmeester aan het licht. De heer R. Iervert een varken af, doch na slachting wordt hem het cadaver thuis gebracht, als ongeschikt voor de consumptie. Daar we hier in de omgeving geen vee-arts hebben (Weert ook niet) zou eerst maandag en dan nog misschien, een vee-arts, vermoedelijk militair, kunnen constateren of het vlees van het varken mag gebruikt worden. Budel verorbert wekelijks een massa vlees, welks goed- of afkeuring aan het oordeel van onbevoegden is overgelaten.

29 JULI 1916.

Het admisssie-examen voor de studie der Philosophie werd dezer dagen met goed gevolg afgelegd door de heren t/m 17. Onder 12 wordt genoemd Francois Dor te Weert, allen student van het Bisschoppelijk College.

5 AUGUSTUS 1916.

Wederom zijn elf geïnterneerden aan de zinkfabriek aangekomen en in de loop dezer maand wordt nog een 40 tal verwacht. Deze pas aangekomenen zijn allen grondwerkers, doch bijna overal aan de fabriek is volk te kort en met de oproeping der Belgen zal het niet beter worden.

Uit de Personeelskartotheek

IN DIENST

maart			
6	Aarts Th.	Metselaars	Maarheeze, Buulderweg 15
13	Geelen P.	Volontairs	Thorn, Hoogstraat 42
13	Willems Th.	Volontairs	Budel, Looymansstraat 45
13	Schouteden Th.	Zinkovens	Kaulille, Steenweg op kl. Brögel 56
13	van Gerven Th.	Zinkovens	Hamont, Stationstraat 14
20	Moors G.	Expeditie	Hamont, Stationstraat 14
20	Creemers D.	Zinkovens	Hamont, Mulk 11
20	Meulen J.	Pletterij	Weert, v. Halenstraat 22
28	v.d. Heiden J.	Blendebereid	Hamont, Koleneind 22
april			
3	Jaeken J.	Zinc-Org.	Bocholt, Kreyelstraat 20
10	Kerkhofs A.	Zinc-Org.	Achel, Loo 30
10	v. Bemmel G.	Centrale	Eindhoven, Debussystraat 22
17	Moonen P.	Zinc-Org.	Bree, Bocholterkiezel 147
mei			
1	Spreuwers P.	Blendebereid	Bree, Steenbergstraat 7
2	Somers M.	Volontairs	Budel, Hoofdstraat 80
2	Eijssermans L.	Volontairs	Valkenswaard, Dijkstraat 100
8	Waelbers G.	Volontairs	Kaulille, Balkeweg 1
8	Bax A.	Werkplaats	Budel, W. de Zwijgerstraat 40
16	Das J.	Metselaars	Budel, v. Houtstraat 15 a
22	Vrolix H.	Zinc-Org.	Reppel, Fabrieksstraat 10
22	Moyano Trujillo V.	Sinterafd.	Budel, Hoofdstraat 80
22	Mevr. Duis-Jacobs	Inkoop	Budel, Barbaraweg 91
23	Teunissen J.	Zinc-Org.	Maarheeze, Kouwenberg 4
24	Pinxten M.	Inkoop	Hamont, Budelpoort 32
26	Kiggen J.	Zinc-Org.	Bocholt, Kemperstraat 16
juni			
1	Veenstra E.	Zinc-Org.	Weert, Kruisstraat 22
5	Cox H.	E.T.D.	Achel, Hoekstraat 23
13	Habraken W.	Werkplaats	Hamont, Bergstraat 3

BEVORDERING TOT ASS. EMPL.

april		
1	Oyen Th.	afd. Zinc.Org.

OVERPLAATSINGEN

maart			
27	Bollen F.	van Zinkovens naar	Pletterij
april			
9	Dury R.	van Blendebereid. naar	Wervelovens
9	v. Eersel A.	van Sinterafd. naar	Kontakt
23	v. Mierlo H.	van Lab. Zinc. Org. naar	Zinc-Org.
mei			
8	Niessen J.	van Zinkovens naar	Pletterij
8	Vlassak M.	van Pletterij naar	Zinkovens
29	Niessen J.	van Pletterij naar	Zinkovens
30	Kums P.	van Centr. Giet.	Retorten

HUWELIJKEN

maart			
25	Dhr. Thirion Cl	Zinc-Org.	met Mej. Serneels E.
april			
4	Mej. Aarts E.	Boekhouding	met Dhr. Looymans M.
7	Dhr. Duis J.	Verbandkamer	met Mej. Jacobs Y.
mei			
30	Dhr. van der Heiden J.	Blendebereid.	met Mevr. Claassen E.
juni			
1	Dhr. ir. v.d. Acker P.		met Mej. Zijlmans F.

GEBORTEN

maart			
7	Yolonda	dochter van	Broers A.-Schonkeren L.
8	Mathea	dochter van	Boonen W.-Gennar M.
27	Heidy	dochter van	Goyens W.-Fonteyn G.
april			
3	Marga	dochter van	Hompes A.-Cox C.
8	Hilde	dochter van	Zentjens J.-Coolen H.
16	Peter	zoon van	Panhuyzen A.-Rutten M.
22	Jeanne	dochter van	Lindelauf J.-Goris M.
mei			
5	Antonius	zoon van	Duisters J.-Baten E.
5	Rolf	zoon van	de Bakker W.-de Laure W.
15	Michael	zoon van	van Dok R.-Luyten P.
17	Coenraad	zoon van	Holmer J.-van Helmond M.
25	Miranda	dochter van	Schouten A.-Cox M.
juni			
2	Caroline	dochter van	Hoydongs J.-Ooms A.
3	Theodorus	zoon van	v. Moorsel A.-Derks P.
13	Johannes	zoon van	Claessens J.-Verhees C.
15	Arlette	dochter van	Govers G.-Hendrixx G.

DE ZUURSTOF

Al is zuurstof dan onontbeerlijk voor het leven, het kan ook schaden en zelfs DODEN wanneer het ongecontroleerd en zonder doorzicht wordt toegediend. Men moet dus nooit een collega — niet in ernst, noch uit de grap — zuurstof uit flessen of leidings inblazen of laten inademen. Evenmin mag, al zou het ook maar een kleine hoeveelheid zijn, zuurstof in de omgevingslucht worden vrijgelaten, want daardoor zou het brandgevaar aanzienlijk worden vergroot. Rook dus ook niet in lokalen, waar de lucht rijker is aan zuurstof dan nor-

mal het geval is. Kort geleden stak een werknemer een sigaret achter zijn oor, die hij zojuist had gedooft toen hij een lokaal binnen ging, waar de lucht rijk was aan zuurstof. De sigaret begon spontaan weer te branden en bracht hem ernstige brandwonden toe. Een andere werknemer droeg in zijn zak een pijp, die hij had laten uitgaan. Ook deze begon weer te branden bij contact met de zuurstof. Gebruik nooit zuurstof in de plaats van perslucht, want hiervan kunnen ernstige ongevallen het gevolg zijn. Een pneumatische hamer explodeerde

op het ogenblik dat de luchttoevoerleiding, omdat de luchtaanvoer was afgesneden, aan een zuurstofleiding werd gekoppeld.

Men mag nooit gebruik maken van zuurstof om stof weg te blazen of om zich te verfrissen. Op een zomermiddag had een leerjongen, die een acetyleenzuurstofbrander bediende, het te

warm. Om zich te verfrissen doofde hij de voorwarmvlam en richtte de zuurstofstraal op zijn bovenlichaam onder de overall.

Toen hij weer begon te werken zetten de vonken zijn met zuurstof verrijkte kleding in brand. Hij werd ernstig gewond.

(Uit: Operatie Veiligheid.)

50-jarig Inkledingsfeest Zr. Gabriëlle Vonk



Zr. Gabriëlle Vonk, overste in Dorplein viert 16 juli a.s. haar 50 jarig inkledingsfeest in de Nederlandse provincie van de Dochters der Liefde van de H. Vincentius à Paulo.

Wie zuster Gabriëlle (overste) van nabij kent zal het haar niet aanzien, dat zij al vijftig jaar kloosterleven achter de rug heeft. Haar tred is vlot, haar houding bewust en vitaal. Ze behoort nog tot de jeugdigen en haar denken en handelen passen heel goed in het moderne leven van nu. In de spreekkamer hadden wij een gesprek met deze zuster. Haar 50 kloosterjaren zijn opgesnoept aan dienstbetoon. De laatste 35 jaar was ze onafgebroken overste op diverse plaatsen in Zuid-Nederland. Vanaf 2 januari 1960 is ze al bij ons. En dat is al weer anderhalf jaar langer dan een benoeming toestaat.

Op 10 november 1898 werd ze te Steggerda geboren. Vanuit dit wijde frisse land ging ze op 16 september 1916 naar Rumpen (Limb.) en werd novice. Zij was de eerste Friezin die deze stap ondernam. Ook tot nu toe (de orde over de gehele wereld telt 45.000 leden) is ze de enige Friezin gebleven.

Zij vond haar draai in het klooster.

Later verzorgde zij patiënten (ook in gezinsverband) in het mooie „Mutsaertsoord" te Venlo. Daar vonden de leden van St. Rafaël (de spoor mannen) herstel en ontspanning.

Met haar medezusters behartigde zij de stoffelijke voorzieningen in de gezellenhuizen van al de staatsmijnen. In Geleen herbergden de zusters alleen al 400 kostgangers en iedere vrijdag moest voor 1200 mijnwerkers gekookt worden. Tot zondagmorgen 4 uur werden de porties eten bewaard in een grote diepvries. Daarna werden ze vervoerd naar Rumpen en omgeving. De directie van de Staatsmijnen was erg ingenomen met de verzorging, zoals de zusters die aan de mijnwerkers gaven.

„Wij van de Lingot": „Zuster, wat ging er in U om, toen U in Dorplein benoemd werd? Kende U dit dorp?" Antwoord: „Ik was verrast blij. Om verschillende redenen. Ik leerde dit industriedorp kennen in 1932. Het was op 7 november van dat jaar dat mijn overste Zuster Agnes Buis geinstal-

leerd werd in Dorplein. Ik heb toen het roerende afscheid gezien van de zusters van de H. Carolus Borromeus, die wegens gebrek aan roepingen al haar huizen niet meer naar wens konden bedienen. Die eerste overste is nu 79 jaar en verblijft in Panningen."

Contacten met de Parochie.

„Ik ben gaarne naar hier gekomen omdat de zusters zich hier altijd verdienstelijk hebben gemaakt met kleuteronderwijs en het houden van een florerende naaischool. Aanvankelijk was daar ook bij: huishoudonderwijs, de wijkverpleging en de verzorging van arbeiders aan wie een ongeval was overkomen, zo die bij de zusters werden ondergebracht. Toen het beheer van de Kantine grotendeels in handen van Dhr. Wolters werd gelegd, is onze werkkring meer bescheiden geworden. In juli a.s. komt een medezuster naar hier om uitsluitend in de gezinsverzorging te werken. Daar ben ik heel blij om."

Reünie te Dorplein

Op het gouden feest van Zr. Gabriëlle zullen de inwoners van Dorplein en vele anderen uit de gemeente Budel de zuster volgaarne een hartelijk proficiat toewensen.

Twee en twintig oversten en oud-oversten zullen haar hier bezoeken en hetzelfde doen.

Op 23 juli d.a.v. zullen 150 familieleden bijeenkomen in het parochiehuus te Steggerda om „onze overste" te huldigen met een terugblik op het standvastig besluit in 1916 van Zuster Gabriëlle: „Ik zoek een eeuwig rijk".

Premie Ziekenfondswet

Per 1 juli wordt de premie verhoogd van 6,6% naar 6,8%. Dus werkgever en werknemer gaan 0,1% meer betalen.

Premie Wachtgeld en werkloosheidswet

Per 1 juli wordt de premie voor werkgevers en werknemers over een max. loon van fl. 20.000,- geheven. Tot nu toe was dat fl. 9984,-. Dus over de salarissen van fl. 9984 tot fl. 20.000,- vindt een hogere inhouding plaats. De premie bedraagt: werkgever 0,35 - werknemer 0,35

De veertiendaagse loonbetaling

In de bekendmaking is toegezegd, dat in ons blad nader zou worden ingegaan op de redenen, die er toe hebben geleid dat van de wekelijkse naar de twee-wekelijkse loonbetaling wordt overgegaan. In een bekendmaking is daar weinig plaats voor.

Zoals zoveel aan het veranderen is in deze wereld op dit ogenblik, zo vindt men dat ook in de manier van werken in het bedrijfsleven. Het is een lange geschiedenis hoe de mens eerst alleen met zijn handen werkte, daarna met werktuigen, daarna met machines en nu al met volautomatische of met op afstand-bediende machines en installaties. Het is nauwelijks werken meer in de oude betekenis: met je handen op je rug naar meters kijken en af en toe eens op een knopje drukken! (Dat moet dan wel het goeie knopje zijn!)

Gelijktijdig — is het één oorzaak of gevolg van het ander? — voltrekt zich ook in het innerlijk van de mens een verandering. Hij is beter ontwikkeld, kan nu lezen en schrijven, en met de moderne communicatiemiddelen ligt heel de wereld voor hem open. Veel, wat vroeger geheimzinnig was, wordt de mens nu duidelijk,

hij begrijpt een boel méér en neemt niet alles zomaar klakkeloos aan. Daarmee is de samenleving ook wel gecompliceerder geworden en verdwijnt er veel van het gevoelsmatige, veel van de oude romantiek. Met heimwee wordt dan gedacht aan „die goeie oude tijd”. Daarbij wordt dan wel vergeten, „dat die goeie oude tijd” alleen maar in onze fantasie bestaat; we letten hoogstens maar op een onderdeel van het geheel en vergeten de lange arbeidsdag, de angst voor heksen en spoken, de kindersterfte, de strijd tegen ziekte en dood, oorlogen, rovers, brand, etc.

De ontwikkeling gaat wel eens wat snel en niet altijd naar onze zin en daarom alleen al lijkt die „ouwe” tijd beter dan de nieuwe. Maar als we die nieuwe tijd leren verstaan, is ie zeker zo interessant als de oude. Nooit was de welvaart zo groot, nooit waren de ontwikkelingsmogelijkheden zo veelzijdig, nooit was de kijk op de wereld en de mensen zo omvattend, nooit was de innerlijke vrijheid zo duidelijk. Dat we het nog niet allemaal weten te waarderen, ligt niet aan de tijd, maar goeddeels aan onszelf. We doen er goed aan,

willen we de ontwikkeling bijhouden, om ons open te stellen.

En dan zien we, dat veel van het nieuwe zijn betekenis heeft, veel van het gecompliceerde de functie heeft om het ons gemakkelijker te maken. Neem het geldverkeer. Dat heeft zo'n omvang genomen, dat er overal banken moesten ontstaan. We kunnen er geld kwijt, we kunnen er zaken mee doen, we kunnen er geld krijgen (overigens niet zomaar!), we kunnen er zelfs zaken mee doen zonder geld in handen te hebben! Het ziet er naar uit dat die banken hoe langer hoe meer een rol gaan spelen, ook voor de gewone burger. Hoeveel mensen krijgen hun salaris al per bank of giro overgemaakt? Het kan dan niet meer verloren of gesloten worden. Je kunt er al direct mee gaan sparen. Je kunt de bank betalingen laten doen. Met de bank heb je het geld dicht bij huis en makkelijker bij de hand. Geld was en is nog altijd een begeerenswaardig iets. Vooral grote hoeveelheden zijn in trek. Banken zijn instellingen die altijd met geld omgaan en daar hun functie in vinden. Nog meer dan vroeger geldt: „Schoenmaker blijf bij je leest”, iedereen moet

doen wat ie het beste kan. Wij zink maken, zij geld verzorgen.

Verder vraagt deze tijd (omdat mensen zeldzaam en daarom duur geworden zijn) efficiency, doelmatigheid, zuinigheid. Je moet niet dezelfde weg twee keer lopen, als je met één keer kunt volstaan. De kosten stijgen van alle kanten en daarom moet zuinig gewerkt worden waar dat kan.

Is het U duidelijk, dat een 14-daagse betaling voor het bedrijf zuiniger is, ook veiliger en voor U straks (als de banken meer worden ingeschakeld) ook gemakkelijker?

Het is even wennen. Het lastigste is dit voor de huisvrouwen. Maar ook die hebben zich ontwikkeld, weten beter dan ooit orde op zaken te stellen. Ook zij — en dat is eigenlijk de belangrijkste achtergrond — ontdekken soms nog eerder dan de mannen de groei en de ontplooiing naar de nieuwe mens, die zelfstandiger is, een meer eigen oordeel heeft, beter verantwoordelijkheid kan dragen en minder vrees heeft voor het nieuwe en vreemde.

Deze maatregel is dus een stapje in de richting van de integratie, waarvan we al wel gehoord zullen hebben en spoedig meer zullen horen.



Examen-tijd

Ook onze Bedrijfsschool ontkomt niet aan het examen. Zie het examenstuk van onze leerling-construatiebankwerkers: een installatie om pallets op te tillen en te verrijden; U moet er zich nog wieltjes onder denken.

De eenzame examinandus wordt getoetst op zijn kennis omtrent het onderhoud. De groep ziet U zweten op „schetsen en meten”. Hopelijk allemaal met gunstig gevolg.



ONDERNEMINGSRAAD

Op 22 mei 1967 kwam de nieuwe Ondernemingsraad voor het eerst bijeen. Voor de samenstelling hiervan zie elders in dit blad.

In deze vergadering werden de scheidende leden bedankt voor de diensten aan het bedrijf bewezen en de nieuwe leden welkom geheten en ingelicht over de gang van zaken.

„U bent een vertrouwenscollege”, aldus de Voorzitter, de heer H. Delhaise, directeur. „Ik wil U tegemoet treden met dezelfde openhartigheid als vroeger, maar ik kan niet altijd alles zeggen en u moet aanvoelen wat voor

publicatie geschikt is en wat niet”. Hij gaat nader in op de moderne opvatting van economie en onderneming, waarvan de sociale kanten veel meer op de voorgrond komen dan vroeger. Blijft bestaan het feit, dat winst gemaakt moet worden, die gebruikt moet worden voor de zaak zelf (uitbreiding, vernieuwing, etc.) voor de aandeelhouders die niet voor niets hun geld beschikbaar stellen, aan de werkers (winstdeling) en tot slot voor de Overheid (belastingen, die weer voor de staatsburgers worden aangewend). Dit alles vraagt een goede sa-

menwerking en daarbij kan de O.R. een belangrijke rol spelen.

Enkele beslissingen:

- De heer van Duin blijft nog tot het einde van de ideeënbuswedstrijd de O.R.-vertegenwoordigen in de Ideeënbuscommissie.
- Er is opdracht gegeven tot het aanbrengen van een verlichting bij de K.T.O.-fietsenstalling.
- Een doorbraak in het waslokaal in het waslokaal van de werkplaats zal nader bekeken worden.
- De vorige secretaris (de heer van Schendel) wordt herkozen, evenzo de kleine commissie: d.z. de heren H. Delhaise, voorzitter, A. van Schendel, secretaris en F. Wassall, H. Mennen en J. Verheyden, leden.

Aan de orde komen verder:

De veranderingen per 1 juli:

- De werktijdverkorting (zie elders)
- De nieuwe ziekwet en de Wet op de Arbeidsongeschiktheid (de W. A.O.) (zie eveneens elders).
- De 14-daagse loonbetaling (zie weer elders)

Op 8 juni 1967 kwam de O.R. weer bijeen. Het grootste gedeelte van de tijd werd besteed aan de analyse van de cijfers van het boekjaar 1966. De heer H. Delhaise ging daar met grafieken en overzichten ver op in. (zie elders).

Verder kwamen er de volgende mededelingen en besluiten:

- De O.R.-vergaderingen zullen in het vervolg niet meer worden geopend en gesloten met gebed. De raad was mede van mening, dat deze vorm van uiting vvan het geloof niet meer eigentijds is en zelfs de anderdenkende kan storen. Uit een onderzoek bleek, dat de oude gewoonte in verreweg de

meeste bedrijven in het zuiden was verlaten.

- B.en W. van Budel gaan de Gemeenteraad voorstellen, geld (ruim 1 miljoen) beschikbaar te stellen om een gedeelte van de over te nemen wegen te voorzien van verharding, riolering, verlichting, e.d. De K.Z.M. staat de wegen gratis af en is zelfs bereid om tot f. 200.000 in de financiering van deze kosten bij te dragen. (Intussen is de Gemeenteraad accoord en moet Gedeputeerde Staten nog goedkeuren. Daarna zal spoedig met de werkzaamheden begonnen worden.) Men moet hierbij bedenken, dat de Gemeente Budel lange jaren wel inkomsten heeft gehad van de K.Z.M. en de Dorpleiners zonder dat zij daaraan grote uitgaven had. Met dit besluit is een belangrijk punt bereikt in de ontwikkeling van Dorplein, dat door een Raadsbesluit nu officieel Budel-Dorplein heet.

- Ons Haagse Handelskantoor verhuist binnenkort naar Budel. Er zijn werknemers die niet wisten, dat we een kantoor in Den Haag hadden. Het vervult een zeer belangrijke rol in de aankoop van onze grondstoffen en in de verkoop van onze producten. We zullen eens een van de heren vragen om in een volgend nummer iets over de werkzaamheden van het handelskantoor te vertellen. We laten het daarom bij deze mededeling.

- Er worden beslissingen genomen inzake de werktijdverkorting en 14-daagse loonbetaling, waarover elders dus meer.

Tot zover deze twee vergaderingen.

DE NIEUWE ZIEKTEWET

De nieuwe ziektewet, die per 1 juli a.s. de oude gaat vervangen, kent de volgende (voornaamste) bepalingen.

Wie is verzekerd?

Iedere werknemer, hoe hoog zijn inkomen ook is.

Wat is verzekerd?

De loonderving (zowel bij ziekte als bij ongeval) gedurende het eerste jaar van het nettoloon tot maximaal fl. 20.000,-. Na dit jaar treedt de W.A.O. (wet op de Arbeidsongeschiktheid) in werking. De uitkering wordt dan maximaal 80% van fl. 20.000,-.

Premie:

De premieheffing verandert niet. We handhaven onze eigen afdelingskas en hopen daarmee goedkoper te blijven werken dan bij overschakeling op de bedrijfsvereniging.

Ziekmelding:

Hier verandert er voor ons ook niets. Iedereen die ziek wordt of een ongeval krijgt moet zich (laten) melden bij de portier. Ook de beampten, voor wie deze wet dus ook gaat gelden.

Controle:

Ook de Controle blijft ongewijzigd.

De W.A.O.

(De wet op de Arbeidsongeschiktheid)

Als men na 1 jaar ziektewet nog arbeidsongeschikt is treedt de W.A.O. in werking. Ze geldt dus weer voor iedere werknemer.

bij 15-25% arbeidsongeschiktheid
 bij 25-35% arbeidsongeschiktheid
 bij 35-45% arbeidsongeschiktheid
 bij 45-55% arbeidsongeschiktheid
 bij 55-65% arbeidsongeschiktheid
 bij 65-80% arbeidsongeschiktheid
 bij 80-100% arbeidsongeschiktheid

Hoe hoog is de uitkering?

De uitkering hangt af van de graad van arbeidsongeschiktheid en van de hoogte van het loon of salaris.

maximaal 10% van het dagloon
 maximaal 20% van het dagloon
 maximaal 30% van het dagloon
 maximaal 40% van het dagloon
 maximaal 50% van het dagloon
 maximaal 65% van het dagloon
 maximaal 80% van het dagloon

Het dagloon bedraagt momenteel fl. 77,- per dag bij 5-daagse werkweek of fl. 20.000 per jaar.

Premie:

0,75% werknemer, 3,45% werkgever.

De uitvoering:

- door de bedrijfsvereniging (voor ons G.A.K., Venlo) zal de administratie e.d. worden gedaan.
- door de Gemeenschappelijke Medische Dienst (G.M.D.) het medische werk, met name de revalidatie, het bepalen van de mate van arbeidsongeschiktheid e.d.

De G.M.D.

(de Gemeenschappelijke Medische Dienst); Dit wordt een aparte centrale dienst met bijkantoren. Er zijn niet alleen alle soorten artsen aan verbonden maar ook arbeidskundigen, die samen gaan uitzoeken wat iemand nog voor werk zou kunnen gaan verrichten of voor welk werk hij nog geschikt te maken is. De medische kosten komen voor het ziekenfonds.

Einde van de uitkering:

- bij herstel tot 15% arbeidsongeschiktheid
- bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd
- bij overlijden

Overplaatsing:

Als iemand maar voor de helft arbeidsongeschikt is ontvangt hij maar 40%. Hoe moet hij het overige inkomen zien te krijgen? Hierbij doen zich de volgende mogelijkheden voor. Hij moet naar billijkheid hem passend werk accepteren:

- bij zijn eigen werkgever als die dat heeft of
- bij een andere werkgever. Dit werk zal lichter zijn of door hem niet voor 100% gedaan kunnen worden en daarom zal hij daarmee minder verdienen dan in zijn oude werk. Als dit werk niet voorhanden is dient de W.W. (Wachtgeld en Werkloosheidswet) in te springen, later eventueel de Bijstandswet.

Overgangsgevallen:

de ongevalwet, de interim-wet en de zgn. Verlengde uitkering worden opgeheven. Zij die hieronder vielen zullen per 1 juli onder de nieuwe wetten vallen.

Inlichtingen:

verdere informaties en persoonlijke inlichtingen zijn te vragen bij de afd. Personeelszaken, Sociale verzekeringen, de heer I. Sutorius.

Geneeskundige hulp tijdens vakantie in het buitenland

De verzekerden die met vakantie in het buitenland zijn, hebben tegenover hun ziekenfonds geen aanspraak op een vergoeding van kosten wegens in het buitenland ontvangen geneeskundige hulp. Er zijn echter landen, waarmee Nederland verdragen op het gebied van de sociale zekerheid heeft gesloten, waarin ook de wederzijdse rechten en verplichtingen betreffende de geneeskundige hulp zijn geregeld. De desbetreffende regelingen zijn in het algemeen alleen van toepassing op de **verplicht verzekerden**. Zij kunnen in de bedoelde landen een beroep doen op de organen van de ziekteverzekering en genieten dezelfde rechten als de verzekerde inwoners van die landen.

Het betreft in de eerste plaats E.E.G.-landen, dus België, Frankrijk, Italië, Luxemburg en West-Duitsland.

Wie zijn vakantie in een of meer van deze landen wil doorbrengen en daar eventueel van de verdragsregeling gebruik wil maken, kan zijn ziekenfonds om een formulier-E 6 vragen. Heeft de verzekerde tijdens zijn vakantie geneeskundige hulp nodig, dan moet hij zich wenden tot het dichtstbijzijnde kantoor van de ziekteverzekering.

Tegen overlegging van het formulier ontvangt hij door bemiddeling van het verzekeringsorgaan de geneeskundige verzorging. Uit het bovenstaande is al gebleken, dat geneeskundige verzorging wordt verstrekt volgens de wetgeving van het land van verblijf. Dit betekent, dat soms gratis hulp wordt verstrekt, maar dat de verzekerde in andere gevallen een deel van de kosten voor eigen rekening moet nemen.

In het algemeen kan gezegd worden, dat alleen in West-Duitsland nagenoeg geen kosten voor rekening van de verzekerde komen. In de andere E.E.G.-landen moet hij min of meer belangrijke bijdragen voor eigen rekening nemen.

De instellingen waartoe men zich in de E.E.G.-landen om hulp moet wenden zijn;

in België de gewestelijke dienst van de hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

in Frankrijk de Caisse primaire de sécurité sociale;

in Italië het provinciale kantoor van het Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro le Maladie (I.N.A.M.);

in Luxemburg de Caisse régionale de

in West-Duitsland de Allgemeine Orts-

krankenkasse of de Landkrankenkasse. Behalve de E.E.G.-landen zijn voor vakantiegangers ook de volgende landen nog van belang uit een oogpunt van geneeskundige verzorging. **Groot-Brittannië (Engeland, Schotland, Wales, Noord-Ierland en het eiland Man).**

Wie met vakantie in Groot-Brittannië is, kan in beginsel gebruik maken van de nationale gezondheidsdienst (National Health Service). De praktijk heeft echter uitgewezen, dat soms toch betaling wordt verlangd.

Zuid-Slavië. In Zuid-Slavië zal de openbare gezondheidsdienst op grond van een verdrag met Nederland geneeskundige hulp verlenen, maar alleen aan **verplicht verzekerden**.

De verzekerde moet een verklaring overleggen van zijn ziekenfonds, waar uit blijkt dat hij gerechtigd is hulp te ontvangen.

Spanje (vasteland, Balearen, Canarische eilanden en de provincies in Noord-Afrika). Verplicht verzekerde werknemers (dus niet degenen die op grond van een rente, pensioen of andere uitkering verplicht verzekerd zijn) hebben krachtens een verdrag tussen Nederland en Spanje bij verblijf in dat land recht op geneeskun-

dige hulp volgens de Spaanse wetgeving.

Om van het Spaanse verzekeringsorgaan geneeskundige hulp te kunnen ontvangen moet aan het Instituto Nacional de Prevision een verklaring worden overlegd, waaruit blijkt dat men daartoe recht heeft. Vóór hij met vakantie gaat, moet de verplicht verzekerde werknemer deze verklaring aan zijn ziekenfonds vragen. Wij adviseren ieder die voornemens is zijn vakantie in het buitenland door te brengen, bij zijn ziekenfonds te informeren of het aanbeveling verdient een reisverzekering te sluiten. Elk ziekenfonds kan een dergelijke verzekering voor u verzorgen.

Vrijwillige en bejaardenverzekering.

De hierbovengenoemde regelingen gelden (behalve in Engeland) uitsluitend voor verplicht verzekerden. De genen die als vrijwillig verzekerde bij een ziekenfonds zijn aangesloten of die in de bejaardenverzekering zijn opgenomen, kunnen van de genoemde regelingen dus geen gebruik maken.

Bij tijdelijk verblijf in **West-Duitsland** dient de vrijwillig of bejaarde-verzekerde zich met een formulier E-6 of DM-4 te wenden tot de bovengenoemde instellingen.

R.K. Gemengde Sportver. „Vlug en Vrij” Budel-Dorplein

Clubkampioenschappen Vlug en Vrij

Zondag 25 juni hebben de leden van „Vlug en Vrij” aan talrijke toeschouwers laten zien dat zij tijdens de oefenavonden of middagen heus niet stilzitten. Spanning zat er volop in tijdens de clubkampioenschappen en de jeugdige zenuwen speelden ook al een belangrijke rol.

De jury had geen gemakkelijke middag want tiende delen van punten moesten tenslotte de algemene kampioenschappen aanwijzen.

Een sportief gebaar van ons lid Henk Hoeben dient nog vermeld te worden. Omdat hij de vorige twee jaren kampioen was geweest, deed hij dit jaar mee buiten mededinging. Hij haalde liefst 37 punten (maximum 40 punten). Onze leidster en leiders mogen tevreden zijn met de bereikte resultaten.

UITSLAGEN:

afdeling jongens

groep A I
 kampioen Gilion Bruynaers 27¼ pnt.
 tweede Martien Verstappen 26½ "

groep A II
 Kampioen Tonny Smeets 27½ "
 tweede Will Verheggen 27¼ "

groep B I

kampioen Johny v. Deurzen 33 pnt.
 tweede Jacky Janssen 29½ "

groep B II

kampioen Ernst Hoyer 33½ "
 tweede Frank Hoeben 31½ "
 Algemeen kampioen: Ernst Hoyer.

UITSLAGEN:

afdeling meisjes

groep A I

kampioene Marie Claire Bartelds 30,2 pnt.
 tweede Mientje Coenegracht 29,1 "

groep B I

kampioene Lucie Viana 31,4 "
 tweede Marijke v. d. Velden 31,3 "

groep A II

kampioene Marie-Blanche Finken 29,7 "
 tweede Ria Croonen 29,4 "

groep B II

kampioene Liesbeth Janssen 31,8 "
 tweede Sophie Niessen 31,7 "

Afdeling Dames:

Kampioene Trea Noten 31,7 "
 tweede Victoria Viana 31 "
 Algemeen kampioene Liesbeth Janssen



Opgeruimd is veilig

Een werkneemster van de K.Z.M., geschoeid met open sandalen, trapte onlangs in een gemene glasscherf, waarvan U hier een afbeelding ziet.

Had men deze glasscherf tijdig opgeruimd, dan was dit ongeval voorkomen. Opgeruimd is niet alleen netjes maar ook veilig.

Ploegendienst niet ongezonder dan gewoon dagwerk!

Ter voorkoming van slapeloosheid na de nachtdienst even ontspannen

In de laatste tien jaar heeft de medische wetenschap (en ook andere wetenschappen die zich bezighouden met de mens) veel aandacht aan de ploegenwerker besteed. Er wordt namelijk wel eens beweerd dat de onregelmatige diensttijden ongezond zijn. Allerlei kwalen en ziekten die een ploegenwerker oploopt, worden dan op rekening van de ploegendienst geschreven.

Uit verschillende onderzoeken is echter komen vast te staan, dat ploegendienst als zodanig evenmin ongezond is als gewoon dagwerk. Zo is bij voorbeeld het aantal verzuimdagen van ploegenwerkers niet hoger dan van werkers in dagdienst. Ook liggen de sterftecijfers van de ploegenwerkers niet hoger.

In de gevallen waar ploegenwerk problemen in verband met de gezondheid gaf, waren buiten de ploegendienst altijd factoren aan te wijzen, die ongunstig op de gezondheid inwerkten. De voornaamste van deze schadelijke invloeden zijn:

1. overbelasting door een te veel
1. overbelasting door een te veel-eisend nevenberoep;
2. te weinig nachtrust;
3. ongezonde voedingsgewoonten;
4. een ongezellig leven.

Overbelasting door nevenberoep

De ongewone diensttijden en daardoor vaak voorkomende vrije tijd overdag brengen menigeen in de verleiding om er nog een baantje bij te nemen. Geen zinnig mens zal er naast zijn dagtaak nog een volledige baan bij zoeken. Hij weet immers dat hij dat op den duur niet kan bolwerken.

Ook een ploegenwerker kan dat niet. Zijn vrije tijd is zijn rusttijd, die hij nodig heeft voor slapen en ontspanning en voor zijn gezin.

Te weinig nachtrust

Aan dat slapen ontbreekt nogal eens wat. Laten we voorstellen dat de ploegenwerker, wat voor dienst hij ook heeft, evengoed 7 à 8 uur ononderbroken slaap nodig heeft als ieder ander. Evenmin als de dagwerker midden in de nacht opstaat om een maaltijd te gebruiken, moet de man die nachtdienst heeft, om 12 uur uit zijn bed worden gehaald om het middagmaal te nuttigen.

Het slapen overdag geeft wel eens moeilijkheden, vooral in een gezin met kinderen. Van de huisvrouw wordt vaak veel organisatietalent vereist om haar man een zo goed mogelijke „nachtrust“ te bezorgen. Soms is het mogelijk om in het rustige deel van het huis slaapgelegenheid te maken. Donkere gordijnen, om het daglicht buiten te sluiten en oorwatten om het lawaai te dempen, kunnen tot de rust bijdragen.

Misschien nog méér dan het lawaai van buiten af is de innerlijke gesteldheid van de slaper oorzaak van slapeloosheid. Daarom is het nuttig om na de nachtdienst even te ontspannen even „bij te komen“. Een wandeling of fietstochtje van het werk naar huis doet al veel goeds. Andere hulpmiddelen zijn vóór het slapen gaan een warme douche of lauwe afwassing, een kwartiertje ontspannende bezigheid (krantje lezen, pijp roken, even met de kinderen spelen bij voorbeeld), een lichte maaltijd, liefst met iets warm erbij, zoals een glas warme melk of een bord pap. In de winter een kruik in bed. Sommige mensen worden geregeld 's middags met een hongergevoel wakker en kunnen dan niet meer in slaap komen. Het is in dat geval aan te raden om een paar biscuits of een boterham in een trommeltje mee te nemen naar de slaapkamer.

De middagploeg levert wat slapen betreft weinig problemen. De vroege ochtendploeg vereist wel, dat men met de kippen op stok gaat. Bij bijzondere gelegenheden, als het wat later wordt, kan een middagdut (in bed) het slaaptkort aanvullen.

Ongezonde voedingsgewoonten

Uit verschillende onderzoeken is gebleken, dat de voeding van de ploegenwerkers nogal eens te wensen overlaat. Men is geneigd wegens de wissellende diensttijden, die niet altijd in de gezinsgewoonten passen, te hooi en te gras wat te eten óf de warme maaltijd voor de laatkomer wordt als een ongezellig kliekje opgediend. De maaltijd verliest daardoor aan voedingswaarde en aan smakelijkheid. Iemand die toch al moeite met eten heeft, komt er dan ten slotte toe de hele warme maaltijd maar te laten schieten. Als de warme maaltijd niet mét het gezin kan worden gebruikt, dan is het toch minstens aan te raden de aardappelen voor de nakomer wél gelijk met die van de anderen te schillen, maar die pas te koken als hij thuiskomt. De rest kan dan worden opgewarmd, de groente in een schaal-tje op de aardappelen. Er gaan dan wel wat vitamines verloren, maar dit kan worden aangevuld met een appel of sinaasappel toe. Op deze manier is de maaltijd smakelijker.

Veel beter echter is het een schema op te stellen, waardoor de maaltijden zó worden geregeld, dat de warme maaltijd zoveel mogelijk door alle gezinsleden tegelijk kan worden gebruikt. Dit komt het hele gezin ten goede. Het vereist wat moeite en aanpassing van de huisvrouw, maar het verhoogt de gezelligheid. Als voorbeeld geven we een schema voor drie-ploegendienst, zoals dit is opgesteld door een bedrijfsarts van de AKU. Men kan dit uiteraard naar behoefte wijzigen. Het is aan te raden een dergelijk schema te maken, ook al ziet men geen kans de hoofdmaaltijd altijd aan de tijd van de kostwinner aan te passen. Het garandeert de ploegenwerker een zekere regelmaat in de maaltijden, die voor zijn gezondheid belangrijk is.

De samenstelling van de voeding is ook niet altijd goed. In het algemeen wordt er te weinig vlees, melk, groente en fruit gebruikt. Vet spek kan vlees niet vervangen, wel kan vlees worden vervangen door vis, eieren, kaas, of door peulvruchten aangevuld met een melkprodukt.

Een volwassen man heeft per dag minstens nodig:
2 à 3 bekertjes melk (te vervangen door karnemelk, yoghurt of een ander melkprodukt);
3 à 4 flinke lepels groente (de groente zoveel mogelijk afwisselen);
aardappelen naar behoefte;
zo mogelijk 100 gram fruit per dag;
1 flinke plak kaas;
75 gram vlees, te vervangen door vis (dubbele hoeveelheid), 1 à 2 eieren, gelijke hoeveelheid kaas of peulvruchten;
margarine of boter naar behoefte;
bruinbrood, roggebrood of haver-mout en dergelijke: naar behoefte.
De voeding van de ploegenwerker wordt naast de hoofdmaaltijd bij voorkeur verdeeld over verschillende kleinere maaltijden (zie schema).

Het broodtrommeltje

Het broodtrommeltje dat wordt meegenomen, dient met zorg te worden klaargemaakt. Witbrood is wel duurder maar niet beter dan bruin- of roggebrood. Het grove brood bevat belangrijke vitamines en mineralen die in het witbrood ontbreken, een paar sneetjes donker brood horen er dus

bij. **Neem als broodbeleg liefst niet allemaal zoetigheid, maar ook vleeswaren, kaas, vis of ei.**

Voor zoet beleg zijn vooral pinda-kaas, appel- of perenstroop, of rozebotteljam te verkiezen, omdat zij voor de gezondheid nuttige bestanddelen bevatten. Margarine (of boter) bevat belangrijke vitamines, die in vet of reuzel ontbreken.

In het trommeltje hoort een appel, sinaasappel of ander fruit, naar gelang het seizoen biedt. Voor degene die beslist nooit fruit eet, kan een boterham met rozebotteljam het fruit vervangen.

Ook in het broodtrommeltje dient de maaltijd smakelijk te worden opgediend. Pak bij voorbeeld boterhammen met zoet beleg niet bij hartige boterhammen. Een blaadje sla of een paar plakjes tomaat op het beleg houden het brood vers. Sommige mannen stellen het op prijs als hun sinaasappel gepeld is; om uitdroging te voorkomen dient hij dan wel in boterham- of zilverpapier te worden gepakt. Het is een goede gewoonte om in het trommeltje een verrassing te doen: een koekje of snoepje voor de zoetekauwen, een blokje kaas of ander hartig hapje voor degenen die zo iets meer op prijs stellen.

Ongezellig leven

Een algemene klacht over de ploegendienst is het ongezellige leven dat de ploegendienst zou meebrengen. Ook hieraan kunnen wat fantasie en organisatievermogen veel verbeteren. Het werk in de huishouding en de gezinswas behoeven immers niet noodzakelijk te gebeuren in de vrije uren van de ploegenwerker? Met wat goede wil zijn ze vaak te verschuiven naar de werkuren, wat de gezelligheid in huis ten goede komt.

Tegenover dienst in het weekeinde staan vrije dagen doordeweeks. Zolang er nog geen schoolgaande kinderen zijn, kan het vrije weekeinde dan eenvoudig naar de weekdagen worden verschoven. Wie uitgaat op zo'n doordeweeksedag, zal tot zijn genoegen ondervinden, dat winkels, openbare gelegenheden en vervoermiddelen heel wat minder vol zijn en dat het verkeer wat rustiger is dan op de drukke zaterdagen en zondagen. Als er grote kinderen zijn, zal men wat moeten schipperen, omdat men ook rekening dient te houden met hun school- en werktijden. Maar ook dan is met goede wil wel een oplossing te vinden.

„En de vrijgezel in ploegendienst“, vraagt u misschien, „waar blijft hij“? Ja, die zal de gezelligheid vaak moeten zoeken bij jongelui die in dezelfde ploeg zitten en zij zullen samen hun schema moeten opstellen.

Mevr. mr. A. H. Schoondergang.

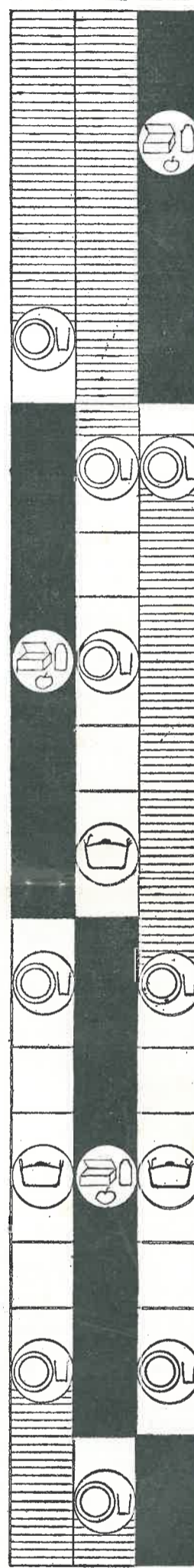
Bord en beker	= Broodmaaltijd
Pannetje	= Warme maaltijd
Broodtrommeltje	= Schaft
Gearceerde gedeelte	= Slapen
Zwarte gedeelte	= Werktijd

Raadgevingen voor de Ploegenwerker

1. Ploegendienst biedt gelegenheid voor allerlei liefhebberijen naast het werk, zoals tuinieren, vissen, knutselen.
2. Ook in de ploegendienst is de vrije tijd in de eerste plaats bestemd voor rust en ontspanning. Naast een volledige werkkring worden veel-eisende zware bijbaantjes op den duur niet volgehouden.
3. Evenals in de dagdienst is in de ploegendienst een ononderbroken slaaperiode van 7 à 8 uur nodig.
4. Verstandige voeding is bij iedere dienst noodzaak. Gebruik ook in de ploegendienst dagelijks een warme maaltijd en schakel bovendien enige lichte maaltijden in.
5. Tracht aan de hand van een schema zoveel mogelijk regelmaat in de maaltijden en de dag-indeling te brengen.

Voor de gezondheid van gezonde mensen is het niet van belang of zij in dagdienst of in ploegendienst werken.

OCHTEND-
DIENST
MIDDAG-
DIENST
NACHT-
DIENST



0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24